

Svar på skriftligt spörsmål SSS 68/2026 rd

Svar på skriftligt spörsmål om att inrätta ett lärarregister

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spörsmål SS 68/2026 rd undertecknat av riksdagsledamot Timo Heinonen /saml:

Är regeringen beredd att genomföra ett lärarregister under denna regeringsperiod?

Som svar på detta spörsmål anför jag följande:

Stärkande av informationsgrunden om lärare är viktigt för undervisnings- och kulturministeriet. Uppföljningen av lärarsituationen och föregripande av lärarbehovet behövs bland annat på grund av befolkningsutvecklingen och den regionala differentieringen.

I februari 2021 inledde undervisnings- och kulturministeriet en utredning om ett lärarregister och insamling av läraruppgifter. Utredarna hade till uppgift att utreda för vilka ändamål ett lärarregister behövs, vilken registrets målgrupp ska vara och vilka lagstiftningsbehov och dataskyddsfrågor som hänför sig till inrättandet av registret. Dessutom var syftet att utreda alternativen och kostnaderna för genomförandet av lärarregistret samt möjligheterna att tillgodose behovet av uppgifter om lärare genom utveckling av befintliga informationsresurser och metoder för insamling av uppgifter. Utredningen publicerades 17.12.2021. I utredningen föreslås att det inrättas ett lärarregister.

En definitionsutredning för ett lärarregister som utarbetades av Utbildningsstyrelsen på uppdrag av undervisnings- och kulturministeriet färdigställdes våren 2023. I den utreddes förutsättningarna och avgränsningarna för byggande av ett lärarregister samt preciserades kostnaderna för inrättande av ett lärarregister. I definitionsarbetet fästes särskild uppmärksamhet vid färdigheterna hos aktörer inom småbarnspedagogik och utbildning att producera de datauppgifter som är nödvändiga för lärarregistret. Produktionen av datauppgifter konstateras vara komplicerad. I rapporten identifieras behovet av data även gällande lärarnas fortbildning, men även utmaningarna med att samla in dessa data, särskilt eftersom fortbildningen varierar stort, från formella kurser till mer informella utbildningsformer. Enligt rapporten kräver inrättandet och upprätthållandet av ett register betydande resurser. Enligt rapporten skulle inrättandet och införandet av lärarregistret medföra kostnader på ungefär 3 485 000 euro under fem år och administrationen av registret på basnivå som kontinuerlig service skulle årligen kosta uppskattningsvis 590 000 euro. Utöver dessa

kostnader borde kostnadseffekterna för aktörerna inom småbarnspedagogik och utbildningar beaktas. I utredningen föreslås att tillräckliga uppgifter om behörighet för statistiska behov finns tillgängliga i befintliga register, och rekommenderas att uppgifterna i befintliga informationsresurser och register bör utnyttjas i så stor utsträckning som möjligt.

I den färska rapporten ”Perusopetuksen oppimistulokset ja mahdollisuuksien tasa-arvo” (Inlärningsresultat i den grundläggande utbildningen och likvärdigheten för utbildningsmöjligheter) presenteras utvecklingsmöjligheter gällande datainfrastrukturen för bedömningen av den grundläggande utbildningen. I utredningen identifieras avsaknaden av ett riksomfattande lärarregister eller motsvarande datainsamling som en betydande strukturell brist i den nationella datainfrastrukturen.

Inrättandet av ett lärarregister ingår inte i statsminister Petteri Orpos regeringsprogram, och ingen finansiering har avsatts för detta.

Undervisnings- och kulturministeriet utreder som bäst möjligheten att utnyttja befintligt registermaterial (bland annat utnyttjande av sysselsättnings- och lokalförvaltningens lönestatistik) för nationell statistikföring av lärarmängderna. Arbetet utförs i samarbete med Statistikcentralen och materialet ska vara färdigt under våren 2026. Dessutom har undervisnings- och kulturministeriet via studieinformationssystemet VIRTIA fortsatt insamlingen av prestationsuppgifter från högskolorna om studier som leder till lärarbehörighet samt preciseringen av definitionerna för datainsamlingen. Från och med år 2026 har lärarbehörigheter som avlagts vid högskolorna visats i statistiktjänsten Vipunen. Delvis sträcker sig uppgifterna om behörigheter längre bak än år 2016. Uppgifterna om behörighet utnyttjas för det lärarmaterial som produceras av Statistikcentralen.

Efter att materialet färdigställts granskas tillförlitligheten för den informationsgrund som fås ur registermaterialet bland annat via Statistikcentralens datainsamling Stöd för lärande och åskådningssämen inom den grundläggande utbildningen (1.11.-31.12.2025) i förhållande till de lärarmängder som fås från skolorna. Via datainsamlingen samlades antalet lärare som anmälts av skolorna samt antalet behöriga speciallärare och specialklasslärare.

En särskild nytta med att utnyttja befintligt registermaterial skulle vara att undervisnings- och utbildningsaktörer inte skulle belastas med extra datainsamlingar. Statistikinformationen skulle även kunna utnyttjas för internationella statistikföringsbehov (till exempel OECD). Dessutom skulle man spara de kostnader som behövs för att utveckla och upprätthålla ett nytt register. Det är även bra att observera att ett lärarregister inte i sig löser behovet av tillgång till information, om det inte finns kapacitet att producera jämförbart tillförlitliga data till det. Detta har visat sig vara utmanande, och på grund av detta är utnyttjande av den statistik som fås från befintligt registermaterial en mer effektiv väg framåt.

I fortsättningen önskar man att åtgärderna möjliggör en bättre uppföljning av lärarsituationen och föregripande av lärarbehoven. Dessutom skapar de beredskap att vid behov i framtiden gradvis genomföra ett eventuellt lärarregister.

Helsingfors 27.3.2026

Forsknings- och kulturminister Mari-Leena Talvitie